

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 2 Października r. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

W I L N O.

We czwartek, dnia 28 przeszłego września, w kościołach tutejszych śpiewane było uroczyste *Te Deum*, z okoliczności radośnej narodzenia się WIELKIEJ XIEŻNICZKI OLGII MIKOŁAJEWNY. Wieczorem miasto było oświecone.

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 26 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Słychać (pisze gazeta berlińska), iż N. Cesarz Jmć Austriacki wyjedzie d. 30 b. m. do *Tegernsee*, a N. Cesarz Jmć Rossyjski d. 1 października, w celu odwiedzenia Króla Jmci Bawarskiego, a potem oba NN. Monarchowie udadzą się przez *Innsbruck* do *Werony*. Z powodu wstrzymanego przybycia Xiecia *Wellingtona*, właściwe obrady mają (jak słychać) rozpocząć się dopiero w *Weronie*.

N. Cesarz Jmć Rossyjski (donosi też gazeta berlińska) w kilka dni po przybyciu swoim do tutejszej stolicy odwiedził wdowę po Xiążciu Karolu *Schwarzenbergu*, i terazniejszego Lorda *Londonderry*, posła angielskiego.

Dnia 16 b. m. było wielkie polowanie w *Laxenburgu*, a nazajutrz wielki obiad u Xiążęcia *Lichtensteina* w *Brühl*.

Arcey-Xieźna *Henryka*, małżonka Arcey-Xiecia *Karola*, powiła szczęśliwie syna w nocy z d. 24 na 25 b. m. Dnia 25 b. m. odprawił się chrzest nowonarodzonego, któremu dano imię *Rudolf Franciszek*. N. Monarcha nasz trzymał go do chrztu.

Wczora wieczorem przybył tu Lord *Strangford*, poseł angielski przy Porcie *Ottomańskiej*.

Niedawno przybył tu z Paryża Hrabia *Achill Jaffroy*, naczelny wydawca dziennika pod napisem *Gazette de France*.

Donoszą z *Innsbrucku* pod 18 września: Od kilku dni czynią tu przygotowania, które mieszkańcom tutejszym rokuja blizkie przybycie ukochanego Monarchy i małżonki Jego, oraz N. Cesarza Jmci Rossyjskiego, tudzież kilku Xiążąt i Ministrów, w przejeździe na kongres do *Werony*, z kąd pod d. 14 b. m. donoszą, iż najeto domy na mieszkanie Monarchów i ich ministrów. Oprócz obu NN. Cesarzów, mają tam zjechać NN. Królowie Pruski i Neapolitański, Xieźna *Parmy*, Wielki Xiąże *Toskański*, Xiąże *Modeny*, Arcey-Xiąże *Vice-Król* królestwa *Lombardzko Weneckiego*, Xiąże *Metternich*, Kardynał *Consalvi*, Hrabia *Nesselrode*, Vice-Hrabia *Montmorency* i Xiąże *Wellington*.

P R U S S Y.

Berlin, dnia 28 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Xiąże *Hardenberg*, Kanclerz, ustanowił kommissyą do obmyślenia funduszów, aby przyjęta przez Króla Jmci bulla *Papieżka*, względem urzędzenia, uposażenia i ograniczenia arcey-biskupstw i biskupstw kościoła katolickiego w krajach pruskich, została przywiedziona do skutku. Etat nowego biskupstwa chełmińskiego jest już ułożony i przez Monarchę zatwierdzony, a inne potrzebne etaty będą wkrótce ukończone.

Zebrało już akoye na wystawienie drugiego

teatru w tutejszej stolicy, pod nazwiskiem królewsko-miejskiego, który, jak słychać, ma być jeszcze tej zimy otworzony.

Berlin dnia 1 października.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Po skończonym przeglądzie 3ciej dywizyi 2go korpusu woyska, zebranej w *Szczecinie*, *Królewic*, następcę tronu naszego, wyjechał d. 23 z. m. do *Stargardu*, dla obejrzenia podobnieź ściągniętego tam woyska.

Pan *Rose*, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister angielski przy dworze naszym, przybył z *Wiednia* do tutejszej stolicy.

N I E M C Y.

Od brzegów *Menu*, dnia 21 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Akta centralney kommissyi śledczej w *Moskuncy* są już zamknięte, i wypadek ważnej jej czynności posłano seymowi związku niemieckiego. Nie znalazła żadnego buntownika i podżegacza, któryby na karę śmierci lub hańbiące więzienie zasługiwał; co jest pocieszającym dla każdego Niemca kochającego oyczyznę.

Posel rossyjski w *Monachium* odebrał d. 13 b. m. wiadomość, iż N. Cesarz *Alexander* razem z N. Cesarzem *Franciszkiem* przybędzie do *Tegernsee*.

Hrabia *Las Casas* (pisze gazeta berlińska) wydaje dzieło w 8 tomach pod napisem: *Pamiętniki z wyspy s. Heleny*.

H I S Z P A N I J A.

Madryt, dnia 7 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Półk piechoty, amerykańskim zwany, przesłał adres do nieustającej deputacyi stanów, w którym zapewnił ją, iż dzieli zupełnie uczucia milicyi madryckiej, z którą w każdym razie polączy się gotów.

Jenerał *Quiroga*, chciał się udać z *Valadolid* do *Galicyi*; lecz w drodze napadnięty wraz ze swoim orszakiem pod *Rio Seco* przez 12 jeźdźców do wódce gerillasów *Valdarasa*, musiał się wrócić.

O straoeniu jenerała *Elio* mamy jeszcze następujące szczegóły. Wielu chciało go ocalić. Wszyscy jenerałowie i wyżsi oficerowie sztabowi, oddalili się pod rozmaitemi pozorami, aby nie należeli do rady wojennej, tak dalece, iż został tylko jeden podpółkownik, który musiał objąć miejsce Prezesa. Nie dowiedziono jenerałowi *Elio* uczynionych mu zarzutów; nie namawiał bynajmniej osady do uwolnienia go z więzienia; ale w roku 1814 radził przywrócić najwyższy rząd królewski, a konstytucyą zniweczyć. To w oczach sędziów było jego zbrodnią. Znajdują się na różstowaniu przemówił do otaczających go: *Walencyanie! umieram niewinny. Wojownik taki, jak ja, który w 1000 walkach gardził śmiercią, broniąc oyczyzny przeciw tyranom Europy, zasłużył na to, aby umarł na polu sławy. Spokojność ani na chwile w Walencyi nie została przerwana. Milicya wzięła się do broni dla zniweczenia wszelkich usiłowań w celu uwolnienia Elio. Większość żądała jego śmierci, a rada wojenna zgodziła się na to.*

Dnia 8.—Król wraz ze swoją rodziną bawi ciągle w zanku, i nie przejeżdża się po stolicy. Choroba Królowej codziennie się wzmacnia.

Nieustająca deputacja stanów wydała odezwę do deputowanych stanów nadzwyczajnych, w której uwiadamia ich, iż zostali zwołani, dla zapewnienia rządowi potrzebnego wsparcia tak przez pomnożenie wojska, jako i przychodów, a to dla zaspokojenia potrzeb kraju, i pokonania buntowników; że do nich należeć będzie ułatwienie ważnych interesów z obcemi mocarstwami, oraz nadanie wojsku hiszpańskiemu prawa wojskowego, niemniej ustanowienie kodexu postępowania w sprawach cywilnych.

Wydano rozkaz zatrzymywania wszystkich zakonników za obrebram ich klasztorów.

Gdy wiele młodzieży gwałtem przymuszało miano do łączenia się z rojalistami, przeto deputacja prowincjonalna wskazała im 5 miast, do których udawać się mogą, i gdzie dostawać będą codziennie po 3 reale.

Od granic hiszpańskich dnia 10 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Rejencya w *Urgel* ogłosiła, iż Pana *Salvador* mianowała posłem na kongres do *Werony*, a Pana *Vargas* posłem do *Rzymu*. Wspomniona Rejencya wyrokiem swoim uznała niesprawiedliwość wygnania arcybiskupa walencyjskiego, i wyznaczyła mu przyzwoitą pensję. Innym wyrokiem postanowiła najwyższy sąd, który ma się nazywać *Nadzwyczajnym najwyższym trybunałem uwiezionego Króla*. Zakres czynności jego jest taki, jaki miał przed rewolucją sąd zwany *Audienca real w Barcelonie*. Zdaje się, iż Rejencya ta nie zechce się tymczasowie posuwać w głąb Hiszpanii, lecz zostanie blisko granicy, czekając wyroku kongressu w *Weronie*.

Paryżki Dziennik Rozpraw donosi, iż powstańcy zajmują całą prawie Katalonię, mimo nadzwyczajnych usiłowań dowódców wojska konstytucyjnego, które zaczyna tracić odwagę. W prowincyi *Girony* *Mosen*, *Anton* i *Misas* mają 4000 ludzi podbroń. Konstytucyoniści otrzymali posiłki. W prowincyi *Lerida* 5000 rojalistów przymusiło generała *Torrijes* do zaniechania oblężenia *St. Ramon*. Generał *Mina* przybył do *Lerida*. Oddziały Rojalistów dochodzą do *Tortozy*, *Reus*, a nawet *Tarrugony*. W prowincyi *Barcelonie* generał *Milas* uciekał się z rojalistami; a gdy z powodu oblężenia *Cerrera* musiał część wojsk odłączyć, *Romagosa* odniósł niejaki korzyści. Oblężono *Sellent*, gdzie mieszkańcy dzielnie się bronią. Opasali także rojalisci *Manresa*, i oblegli *Cardona*. Brakuje im tylko dział. Rojalisci zajmują góry i kilka wawozów w *Pireneach*, a konstytucyoniści, twierdze, miasta i równiny.

Listy z *Vich* donoszą, iż wielu xięży udało się tamtąd do rojalistów. Biskup tameczny zostaje pod ścisłą strażą. W nocy z dnia 24 na 25 sierpnia wszyscy prawie duchowni uciekli z *Girony*, dla połączenia się z rojalistami.

FRANCYA.

Paryż dnia 20 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Xiążę *Wellington* przybył d. 18 b. m. do *Boulogne*, a dopiero dziś do tutejszej stolicy. Towarzyszy mu Lord *Fitzroy Sommerset*, synowiec jego. Podróż z *Boulogne* do *Paryża* zabrała 3 dni, gdyż w *Bauvais* chorował, i musiano mu krew puścić. Czuł już słabość gdy wyjeżdżał z Anglii. Cierpi ból w uchu. Zbyt mocne lekarstwa sprawiły zapalenie części głowy. Należenie umysłu podczas ostatniego posłuchania u Króla Jmci angielskiego, rozmowy z Panem *Canning*, i podróż sama, pogorszyły stan zdrowia jego. Jest chory, i niewiadomo, kiedy się uda w dalszą drogę.

Vice Hrabia *Chateaubriand* ma jutro wyjechać do *Werony*.

Wczorajszy *Monitor* umieścił dekret królewski, urządzający intendentów wojskowych. Będzie 25 intendentów, 25 podintendentów pierwszej klasy, 50 klasy drugiej, 100 klasy trzeciej, a 35 vice-podintendentów, ogółem 235. Intenden-

ci pobierać mają rocznie po 10,000 franków, podintendenci stosownie do klasy, po 7000, 6000 i 5000 franków, a vice-podintendenci po 4,000 franków.

Od kilku dni (pisze *Dziennik Rozpraw*) niektóre gazety piszą znowu o poruszeniach wojennych, każą ciągnąć pulkóm, opatrują w żywność twierdze, zakładają obozy, a potem odwołują tę wiadomość. Wojska, przechodzące przez *Lugdun*, i będące przyczyną takowych pogłosek, są tylko batalionami, odłączonemi od korpusów swoich, które zbierają się w skutku nowego urządzenia, i hy-namniej nie idą ku południowi, ale ku wschodowi.

Zapadł już wyrok na *Hussona* i *Apperta*, którzy Panom *Coudere* i *Mathieu* ułatwili ucieczkę z więzienia. Pierwszy został skazany na jedno-roczone więzienie, a drugi uwolniony, jako niewinny.

Słychać, iż Pan *Zea* napróżno starał się u rządu angielskiego o uznanie niepodległości rze-czypospolitej kolumbijskiej.

Pan *Bessau*, kupiec francuzki, osiadły w *Saragossie*, skarży się w jednym z pism publicznych, iż żołnierze *Trapisty* zabrali mu szczupły majątek, wynoszący 18,000 fr., i mocno ranili go w głowę.

Sąd kassacyjny odrzucił odwołanie się 4 spiskowych roszelskich, skazanych na śmierć, i potwierdził zapadły na nich wyrok.

Przetrasano mieszkanie Pana *Constant*, szukając exemplarzy wiadomego pisma jego do prokuratora jeneralnego.

Tutejszy *Monitor* donosi z *Drezna*, iż stamtąd posłano gońca do Pana *Biedermann*, posła saskiego w *Madrycie*, polecając mu jak najsilniejsze staranie u ministrów hiszpańskich i przesa-nieustajęcej deputacyi Stanów, aby Królowa dla poratowania zdrowia wróciła do ojczyzny swej.

Rozchodzi się tu pogłoska, iż Xiążę *Metternich* tak będzie przewodniczył na kongressie w *Weronie*, jak dawniej w *Akwisgranie*.

Pismo Pana *Constant* do Pana *Mangin*, jeneralnego prokuratora, w którym zbija twierdzenie, jakoby obecność jego w *Saumur* wznieciła tam rozruchy w miesiącu październiku 1820, obeymuje 24 strony. Zaczęto je przedawać zrana, a wieczorem zostało zakazanem, lecz już wiele exemplarzy rozkupiono.

Słychać, iż w *Strasburgu* kazano przysposobić obszerną salę, gdzie sąd wojskowy 5tej dywizyi ma się zająć sprawą *Carana* i *Rogera*, co wkrótce nastąpi, wezwano już bowiem świadków, aby przybyli do *Strasburga*.

Przybyły znowu do *Bajony* 2 pulki liniowe. Wąły około miasta, tak jak podczas wojny, są osadzone działami. W *Perpignan* zakładają zbrojownię. *Montlouis* będzie obwarowane.

Hrabia *Boissy d'Anglas* wyrachował, iż w roku zeszłym popełniono w *Paryżu* 150 zabójstw z powodu niepohamowanej chęci do gry.

Sąd policyi poprawczy w *Chaumont* skazał braci *Hoclet* z *Longres* na zapłacenie 32,411 fr. kary pieniężnej za branie lichwy od pożyczanych pieniędzy.

Paryż dnia 21 września.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Pan B. *Constant* ma dziś stawić się przed sędzią inkwizującym. W wezwaniu nie nazwano go deputowanym. Do mieszkania jego zaszła policja dla zabrania jego listu do jeneralnego prokuratora.

Z powodu, że wielu oficerów na połowie żołdu zostających, przedaje lichwiarzom swoje patenty, a później ostatniej nędzy doznaje, komendant *Paryża* ogłosił, że żołd takowy nie może być na nikogo trzeciego przekazany, i gdy mu podobne lichwiarstwo będzie doniesionem, to się postara u ministra wojny o nowe upoważnienie, za okazaniem którego będą wypłaty czynione.

Już od ośmiu dni doniesiono policyi, że przedsięwzięto ułatwić ucieczkę, w sprawie roszelskiej na śmierć skazanym. Podwoiła przeto zwyczajną baczność, nakoniec onegdaj kommissarz mający sobie śledztwo powierzone, schwycił ucznia

z wydziału lekarskiego, dozór nad chorymi w *Bicetre* (więzieniu) mającego, w chwili, gdy dozorecy więzienia liczył 10,000 fr. złotem i papierami. Summa ta była tylko zadatkiem na 60,000 fr., które miały stanowić nagrodę za ułatwienie ucieczki. Pieniądze przekupującego, wraz z innymi o należenie do zbrodni podeyrzanymi, wczora do Paryża przywieziono i w moc sprawiedliwości oddano. *Bories, Pommier, Goubin i Raoulx*, których uwolnić pokuszono się, będą dziś trąceni, ponieważ sąd kassacyjny na wczorajszej sessyi, appellacyą ich odrzucił. Z powodu tego zdarzenia jeden dziennik czyni następującą uwagę: Niepodobna, aby młodzi uczniowie posiadali tak znaczne summy pieniędzy: obszerniejsze to szkółki musiały dostarczyć; jak się to stało, najlepiej się wykaże w ciągu badań i śledztwa.

Małżonki trzech spiskowych, na śmierć w *Poitiers* skazanych, przybyły do Paryża w celu błagania przebaczenia królewskiego dla swoich mężów.

Dziennik *Biała Choroągiew* donosi, że nie minie żadna pocztą, aby *Wolfel* nie odebrał kilku bezimiennych listów. Jeden z nich, opatrzone pieczęcią poczty paryskiej brzmi w tych słowach: „Nieeń *Wolfel*! zdradą poymałeś generała *Bertona*; krwią twoją tylko można zmyć hańbę, którą twoja zbrodnia oyczynę okryła. Przygotuj się: dziś jeszcze będziesz kosztował owocu twojej zdrady; może twoja głowa wprzód, niż twoja ofiara, padnie.“ Baron *Locard* prefekt w *Poitiers* otrzymał następujący tak nazwany dekret węglarski: „Zwarywszy, że prefekt *Locard* takich wezwolił do sądu przysięgłych, którzy byli gotowi zewzolić na żądany przez generałnego prokuratora krwi rozlew, postanowiono jak następuje: „Prefekt *Locard* na śmierć jest skazany.“

Perpignan dnia 11 września.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Od chwili utworzenia się rejencyi w *Urgelu*, powstanie przybiera porządne i pewne znamie. *B. ren Eroles* powożnaczał stanowiska, w których wieśniacy ówczą się w robeniu bronią, założył praiem kilka magazynów wojennych. Wielu oficerów przybywa do jego głównej kwatery. *Rolalisci* nanowo osadzili miasto *Massanet*.

ANGLIA.

Londyn, dnia 17 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wczora po południu odprawił Król Jmć tayaną radę w pałacu *Carltonhouse*, na której *Pan Canning*, otrzymawszy pieczęć ministerium interesów zagranicznych, został przypuszczony do poalowania ręki Monarchy. Na teyże radzie postanowiono odroczyć jeszcze parlament do dnia 26 listopada.

Posel rossyjski przy dworze tutejszym miał wczora długą audyencyą u Króla naszego.

Gazeta tutejsza Morning Post oświadcza życzenie, aby *Pan Canning*, nowy minister, bardziej sprzyjał grekom, aniżeli poprzednik jego.

Wczora wypłynęła z *Deptford* fregata turecka, która długo była na tamiecznym warstacie okrętowym.

Ministeryalna gazeta tutejsza *Kurjer*, donosząc o sprawie przeciwko 4 dziennikom liberalnym paryżkim, zbija ich obronę. Przypisuje im zamiar oburzenia ludu nierzetelnemi doniesieniami. Twierdzi, iż wydawcy takich dzienników chcą ludzi ciemnych ludzi we wszystkim, co się opiera na wierności, moralności i religii. Takż cel mają także niektórzy pisarze angielscy. Między innymi *Carlile* znawduje stronników i wielbicieli. Zbierają składkę dla niego i rodziny jego; bronią go, lubo oczywiście powstawał przeciwko religii i moralności.

(z *Korr. Warsz.*) W dniu 10 b. m. miasto *Liverpool* dało dla *Pana Canning* wspinałą ucztę, podczas której miał obszerną mowę o reformie parlamentu i o katolikach, której tłumaczenie całkowite umieściła gazeta hamburska. Udziałamy naszym czytelnikom następujący z niej wyjątek: „Oświadczam, że równie jak dotąd zu-

pełne zwycięztwo interesów katolickich jest moim jedynym celem. Jednakże nasze polityczne usiłowania powinny się stosować do zasad i widoków politycznych, aby pokój kraju utrzymać, muszę się okazać powolnym, przestać na tem czegom żądał, zresztą na niejaki czas wstrzymać się, nie odstępując nigdy od zamiaru. Natomiast walczę z reformą parlamentu, ponieważ do czego innego zmierza nie do Izby niższej, składającej jednę trzecią rządu W. Brytanii. Reforma pragnie za pomocą jednej spreżyny wszystko działać. Wszyscy życzący sobie reformy przywodzą na poparcie swego żądania jedno tylko niezaprzeczone nadużycie i chcą utworzyć jednę demagogiczną władzę, przemocą, nie rozsądkiem, rządzić mającą. To całkiem za niesprawiedliwość poczytuję, i dla tego niechętnie słucham przeciw nadużyciom powstających. Nie należy niszczyć tego co istnieje, gdyż nierozumem jest, wprzód o obaleniu niż o budowaniu myśleć. Wielka Brytania jest monarchią, a rząd monarchiczny jest podstawą, na której się wszystkie urządzenia krajowe opierają, i którą są ograniczone. Konstytucya, jaką reformatorowie wprowadzić pragną, poniżyłaby monarchią, a nas zamieniłaby w rzeczpospolitą. Poprawmy, ile możemy, tę, którą mamy. Lecz chcieć inną na jej miejsce utworzyć, jest w moich oczach zbrodnią przeciw prawu, a ja chętnie uznaję moc praw, niż teoryi reformatorów.

TURCYA.

Stambul dnia 26 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Porta przywołała do tutejszey stolicy *Xią* żat greckich *Kallimachi, Argiropulo i Stanit*, którzy skazani byli na wygnanie. Powrót ich daje powód do wielu domysłów. Rząd nie jeszcze względem ich losu nie postanowił.

Nowy *Hospodar Multan, Stourdza*, wsiał przed kilku dniami na okręt turecki, na którym ma płynąć do *Dunaju*; lecz przeciwnie wiatry wstrzymują jego żeglugę. O *Hospodarze Wołoszczyzny Ghika*, nie jeszcze dokładnego nie wiadomo. Słychać, iż Porta chce, aby zagraniczni konsulowie nie dawali żadney opieki *Rajasom* (chrześcianom).

Fregata algierska zatrzymała okręt angielski, i zabrała będących na nim 29 greków, którzy uciekali do *Zante*. Gdy Konsul w *Patras* nie mógł pozyskać ich oddania, kapitan *Hamilton*, dowódca okrętu angielskiego, domagał się tegoż samego od kapitana *Beja*, zagrażając, iż w przypadku odmówienia sam sobie uczyni sprawiedliwość. Pogroźka ta skutkowała, i greków oddano bez wykupu. którego już w ilości 5,000 piastrow ofiarowano. — Pewny statek francuzki, ledwo co wypłynawszy z *Zea*, przymuszony burzą musiał wrócić; a mieszkańcy powitali go kulami, sądząc, iż wiezie jaką wiadomość flocie tureckiej. Dowiedziawszy się o tem kapitan *Matikolo*, dowódca fregaty austriackiej *Usaro*, popłynął natychmiast do *Zea*, i zagroził spaleniem wszystkich składów przy porcie, jeśli by się powtórnie ośmielono napastować banderę francuzką; po czem fregata austriacka wyprowadziła ów statek francuzki z portu.

Odebrała Porta wiadomość z *Azyi*, iż *Persewie* znaczne korzyści odnieśli i dwóch *Baszow* zabrali w niewolę. Pomyślniejsze są dla Porty doniesienia z *Morci*. *Demetriusz Ypylanty* zaczął schwytwać *Negrysa* i *Zano* w zewnętrznym porcie *Napoli*, i ostatniemu uciąć głowę. Oba byli członkami senatu greckiego.

Dnia 2 sierpnia przypadło w *Smirnie* zaćmienie księżyca. Zabobonni muzułmanie zaczęli zaraz strzelać z dział, karabinów i pistoletów, a naybardziej, gdy o godzinie zgiey po północy nastąpiło zaćmienie do połowy księżyca. Chcieli tym sposobem odpędzić smoka, napastującego księżyc. Otworzono wszystkie meczety, gdzie turcy zebrali się na modlitwy. Odzyskał nakoniec księżyc całą swoją świetność, i po nienastannym huk wystrzałów nastąpiła głęboka cichość.

W Ł O C H Y.

Od granic włoskich, dnia 14 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 18 sierpnia przepłynęła koło *Palermu* eskadra francuzka, złożona z 2 okrętów liniowych, 5 fregat i korwety. Udała się do Lewantu.

Liwna dnia 15 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Onegdaj zawinęła tu fregata neapolitańska *Amalia*; znajdował się na niej Xiążę *Monteleone Pignatelli*, sprawujący interessa Króla Obojey Sycylii przy dworze Wielkiego Xiążęcia Toskańskiego, i dziś wyjechał do Florencyi. Razem z tą fregatą zawinęły 3 statki przewozowe z rzeczami i pojazdami Króla Neapolitańskiego, przeznaczone do *Werony*. Wspomniony Monarcha uda się, jak słychać, ładem przez *Foligno* i *Marchię* na kongres do *Werony*.

S Z W E C Y A.

Sztokholm dnia 17 września

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Monarcha nasz wyjechał dziś do Norwegii, ustanowiwszy rejencyą na czas niebytności swojej, złożoną z 2 ministrów i tyluż radców stanu.

Gazeta tuteysza *Argus* donosi, iż Królewio następca tronu naszego zaślubi Xiężniczkę *Józefinę Maksymilianę Eugenię*, córkę Xiążęcia Leuchtenberskiego *Eugeniusza*, urodzoną d. 14 marca 1807 roku.

M U L T A N Y I W O Ł O S Z C Z Y Z N A.

Bukarest dnia 31 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Nie przybył jeszcze *Hospodar* nasz *Ghika*; spodziewamy się go za sześć dni. Dnia 27 b. m. goniec z *Hermanstadu* przywiózł tu wiadomość, iż *Baron Ottenfels*, jedzie tedy do *Stambułu* w charakterze nadzwyczajnego posła austriackiego, na miejsce *Hrabiego Lützow*. Przybędzie z nim także agent tuteyszy *Hulenau*, dla objęcia napowrót interesów handlowych, któremi przez ciąg 18to-miesięczney niebytności jego trudnił się sekretarz agencji, *P. Udrycki*, z poświęceniem swojego zdrowia i dosyć znacznego majątku. *Wołoszczyzna*, a zwłaszcza miasto *Bukarest* winno ocalenie swoje temu światłemu mężowi. Napróżno powstańcy usiłowali go ztąd wyprowadzić; grożono mu kulami, ogniem i mieczem; okazał stałość i wiernie pełnił obowiązki, tak względem Dworu swego, jako też względem uciemiężonej ludzkości. Dwór jego nagroził mu 500 dukatami poniesioną szkodę, a cierpiącą ludzkość nazwała go swoim wybawcą. Mieszkańcy wyspy *Czernika*, których jest blisko 4000, winni mu życie swoje, gdyż działa tureckie stały już wymierzone na ich zniszczenie. Onto d. 29 maja r. b. skłonił *Kaminara Sawę* i *Teodora Władimiresko* do opuszczenia miasta *Bukarestu*: bo dwaj ci dowódcy chcieli czekać turków, i bić się z nimi na ulicach. Zaczny ten mąż, bez żadney prywatney korzyści, ocalił także wielu grekom życie i majątek. Wdzięczni mieszkańcy tuteysi wielbią go za to, a mieszkańcy wyspy *Czernika* ofiarowali mu w podarunku pałasz dyamentami ozdobiony, i chcieli postawić posąg honorowy na wyspie; lecz skromność i bezinteresowność wszystko to odrzuciła, lubo w samych tylko dniach 19 i 20 sierpnia r. b. kiedy zamordowano *Sawę*, utracił przeszło 60.000 piastrow majątku swego, przez co liczna rodzina jego została przywiedziona do ubóstwa.

A M E R Y K A.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Rzeka *Mesurado*, nad której brzegami towarzystwo północney Ameryki założyło osadę wol-

nych murzynów, jest naywiększą w Afryce, oprócz rzek *Grande* na północy i *Congo* (*Zaire*) na południu. Port jej jest ważny, tak dla krążących pod tamecznemi brzegami okrętów Zjednoczonych Stanów, jako też dla płynących do wschodnich Indyy kupieckich; dostać tam mogą świeżey wody i żywności. Głównym celem towarzystwa w założeniu tej osady jest zniesienie, a przynajmniej ograniczenie handlu niewolnikami. Oś czasu, jak Zjednoczone Stany ogłosiły ten handel za nieprawdy i okręty ich nieustannie pod tamecznemi brzegami krążą, znikła amerykańska bandera na okrętach, prowadzących handel niewolnikami, którą przed r. 1820 często widzieć można było. Teraz używają tylko francuzkiey. Zamiar towarzystwa uwielbiają nawet Murzyni w Zjednoczonych Stanach; z Pensylwanii, Maryland, Wirginii i t. d. oświadczają chęć powrócenia do Afryki, i przeszło 180 opatrzonych naylepszymi zaświadczeniami zapisało się już w *Filadelfii* do odpłynienia. Wszyscy ci Murzyni są chrześcijanie, i towarzystwo, oprócz innych dobroczynnych celów, użyć ich chce do rozkrzewienia wiary chrześcijańskiej.

Odebrano w Londynie wiadomość, iż d. 26 czerwca obchodzono w *Vera-Cruz* uroczystość koronacyi Cesarza meksykańskiego. Mieszkańcy tameczni chcą się wynosić z miasta, gdyż wojsko powstańców ma uderzyć na jenerała *Davilla* w warowni *Juan d'Ulloa*, przez co miasto *Vera-Cruz* może bydź zagrożone strzelaniem. *Davilla* nie wpuszcza żadnych okrętów, prócz hiszpańskich. Nowy Cesarz, ze swojej strony, zakazał zawijać okrętom hiszpańskim do portu *Vera-Cruz*. Ma 30,000 wojska regularnego i 20,000 milicyi.

Dziennik Wileński.

Numer 8my tegoroczny, to jest sierpniowy, *Dziennika Wileńskiego*, który dla przeszkód nieprzewidzianych, aż teraz mógł wynieść, zawiera rzeczy następujące: Rzut oka na polityczne stosunki Rossyi i Turcyi; wojny, które między niemi zachodziły i z nich następstwa. Podróż *Jan-Ludwika Burckhardta* w Nubii. Opisanie narodu *Kalmuckiego* przez *P. Wojejkowa*. Przyjaźń, *Noo* druga *Yunga*, z prozy franc. przekład *X. Kotin* żyńskiego. O pożytku używania na pokarm porostu islandzkiego, przez *Teodora Brandenburga*. O farbowaniu materyy w kolorach żółtych, zielonych, i t. d. Wiadomości literackie: *Cesarskie Towarzystwo wolne ekonomiczne* w Petersburgu: przyznanie nagród za rozwiązanie zadań 1821 roku; Zadania na 1822 rok. *Cesarskiego uniwersytetu moskiewskiego* posiedzenie publiczne d. 4 lip. r. t. *Towarzystwo zachęcenia artystów* w Petersburgu. *Tow. metodystów* w Londynie, dla utrzymywania misyy w krajach obcych. *Tow. misyy kościoła angl.* *Tow. wspierania misyy Braci Moraw.* *Tow. pokutnic* w Lond. *Tow. szkół niedzielnych* w Lond. *Tow. jeograficzne* w Paryżu. *Tow. tłumaczenia* w Paryżu. *Tow. Emulacyi* w Cambrai. *Tow. umiejęt. nauk i sztuk* w Nancy. *Józef Sękowski* mianowany professorem w cesarskim uniwersytecie petersburskim. Część głowy nosorożca sybirskiego i t. d. Kość mamutowa znaleziona w Fanagoryi. Róg nosorożca. *Man-dragora* znaleziona niedaleko Czesmy. Kamień meteoryczny smoleń. Zjawisko meteoryczne na wysp. *Taman*. *Pieczara* w Ameryce. Rozbiór gradu z jądrem metall. Biblioteka rossyy. wydaw. w Paryżu. Zynk polski. Szkoła wyższa izrael. w Moerkisch-Friedland. Wołyak do obijania okrętów. Zupy solne, odkryte w badeńskim. Wybuchnienie *Jökellenu*. Do historyi Literatury Polskiej dodatek *J. G. Styczyńskiego*. Nowe dzieła.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 29 września: rubel srebrny 3 rub. 77½ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 70, stary r. 11 kop. 48, imperyal r. 36 kop. 65.

Wolno drukować *E. N. Golański Czel. Kom. Cen.* — w Wilnie w Drukarni Redakcyj.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 118.

Wilno dnia 2 Października Roku 1822 v. s.

M i ę d z y b o ż.

Stosownie do ustaw szkolnych, w dniu 1 września, zwyczajny roczny bieg nauk w szkole Międzybożskiej rozpoczęty został. O godzinie pół do 10 ranney, za daniem znaku we dzwonek szkolny, uczniowie zebrani zeszli się do klas swoich; o godzinie 10 wszystkie klasy przepisany porządek, wraz z zastępcą przełożonego i nauczycielami udali się do kościoła szkolnego, śpiewane *Veni Creator* przez duchowieństwo miejscowe i uczniów, zaczęło to pierwsze szkolne w tym roku nabożeństwo. Mszą świętą celebrował WJX. Kanonik Dubniewicz, muzyka połączona z dobranymi głosami, przydawała okazałości temu nabożeństwu, w czasie którego kaznodzieja i kapelan szkolny WJX. Karol Jaczyński, miał kazanie: o doskonałej miłości Boga. Po ukończeniu nabożeństwa, młodzież szkolna we zwykłym porządku, zgromadzenie nauczycielskie, celebrujący, i licznie zebrane obywatelstwo, udało się do gmachów nowo-wzniesionych, które wspaniałość J.O. Xiążęcia Jmci Czartoryskiego, Kuratora Cesarzkiego Uniwersytetu Wileńskiego i Szkół jego wydziału, Fundatora i Dobroczyńcy tej szkoły, na konwikt przeznaczyć raczyła; gdzie ze wszelką okazałości, odbył się akt poświęcenia tej budowli. Po czym nastąpiło w jednej z sal szkolnych, publiczne zgromadzenie szkolnego posiedzenie; na tém zastępca dozorczy, filozofii doktor, radca dworu, Antoni Suchodolski, po zwykłym zagajeniu miał rzecz do uczniów, w której starał się okazać: że rozum, połączony z nauką i prawością charakteru duszy, czyni nas prawdziwie pożytecznymi w społeczności. Potem nauczyciel wymowy, dziejów i prawa, filozofii kandydat P. Jan Zakrzewski, czytał rozprawę: o koniecznej potrzebie znajomości prawa przyrodzonego. Nakoniec promocya uczniów do klas wyższych odczytana została, z których jednogłosem zdaniem osób zgromadzenia nauczycielskiego, w ciągu roku upłynionego, zasłużyli na zaszczyt celujących, i tych imiona w księdze złotej są zapisane: Z *Klasy 1ey*. Alexandrowicz Napoleon, Andrzejewski Marek, Białoszycki Mikołaj, Demartyni Jan, Demkowicz Teodor, Jurkowski Konstanty, Kopaczewski Józef, Kostecki Stanisław, Michałowski Karol, Manasterski Abraham, Szachlacki Maksymilian, Topolnicki Wincenty, Zanicki Alexander. Z *Klasy 2ey*: Baliński Jakób, Jacentkowski Elias, Janikowski Juliusz, Kamiński Witalis, Krzewicki Eustachy, Malczewski Adam, Pawłowski Adolf, Sadowski Marcin, Sawicki Seweryn, Wojciechowski Henryk. Z *Klasy 3ciey*: Bagranowski Piotr, Baliński Józef, Chlebowski Ludwik, Kaszewski Mikołaj, Łukaszewicz Jan, Malinowski Marcin, Puchalski Narcyz, Stepowski Józef, Szczepanowski Michał, Szymański Stanisław. Z *Klasy 3ciey drugoletniej* czyli *4tey*: Chlebowski Kazimierz, Dąbrowski Elias, Jeżowski Józef, Niesiołowski Hipolit, Ryński Seweryn, Szulc Jan, Tyszecki Ludwik. Z *Klasy 4tey pierwszoletniej* czyli *5tey*: Puchalski Erasmus, Wrzeszcz Michał. Z *Klasy 4tey drugoletniej* czyli *5tey*: Kamiński Józef, Mrowczyński Józef, Terlecki Antoni. Uczniowie obiektowi: Domański Dominik, Podhajecki Hipolit, Wybranowski Jan. Z liczby 20 dozorców domowych, ci, którzy chwalebnie obowiązki im powierzone, dozorowania uczniów, pełnili, są: Domański Dominik, Wybranowski Jan, Swirski Wincenty, Podhajecki Hipolit, Kamiński Józef, Manaczyński Bazyli. Cały ten uroczystości, licznie zebrane Obywatelstwo świętności dodawało.

Dzień 15 września poświęcony pamiętce Koronacyi Najjaśniejszego Pana, był uroczystości obchodzony przez Szkołę międzybożską. O godzinie 9 zrana, odprawiono się nabożeństwo w Kościele szkolnym, z muzyką, z młodzieżą szkolną złożoną, które ukończone zostało śpiewaniem Hymnu *Te Deum* przez wszystkich razem uczniów, przeni-

knionych wdzięcznością i przywiązaniem do Tronu. Zgodne głosy 250ciu młodzieńców podnosiły do Boga myśli i serca za długie i szczęśliwe Panowanie Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi i Najjaśniejszej Jego Rodziny. Wieczorem wszystkie gmachy szkolne oświecone były, a Cyfra Najjaśniejszego Pana, jaśniejąca na bramie szkolnej, piękny dla miasta czyniła widok.

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEGO MOSCI Samowładnego całą Rosyją etc. etc. etc. Ur. Michałowi Hrabie Szymanowskiemu Staroście, oraz sukcesorom zeszłego Xdza Tomasza Haliburtona Administratora Dyecezyi Łuckiej Proboszcza Bialskiego z nazwiska i zamieszkania swojego niewiadomym, pozew przed Sąd Komisyi na interessa Radziwiłowskie od Rządu ustanowiony, z instancyi Ur. Michała Zaleskiego b. podkomor. Ptu Rosien. Massy funduszów i interesów Xezki Stefani Radziwiłówny Prokuratora Jeneralnego mieniąc, iż po zeyściu Wiktora Kiernożyckiego i żony jego, Franciszek Kiernożycki z testamentów obojga Exekutor, podług świadectwa kwitu r. 1807 junii 22 i rachunków kassy jeneralney Wołyńskiej, odebrawszy z kassy zeszłego Xcia Dominika Radziwiłwa całkowitą sumę zastawną Kiernożyckich, była na Horbonie cz. zł 7,500 i za pretensye zł. 1,800 górą po wytrąceniu z niej własnego legatu, resztę na satysfakcyę dalszych legataryuszów podług ichże żądania zlokował był u zeszłego Xdza Tomasza Haliburtona Administratora Dyecezyi Łuckiej proboszcza Bialskiego. Następnie ponieważ sumę tę obżł. Hrabia Szymanowski wspólnie z exekutorem testamentów Ur. Franciszkiem Kiernożyckim między legataryuszów, rozdzielając, wszystkich jakoby usatysfakcyonowaliście, co dało powód Ur. Barbarze i Teofilowi Domańskim, Tekli z Domańskich Zagorskiej i Anieli z Domańskich Sadowskiej oraz XX. Reformatom, Bazylianom i Farze Bialskiej, że jako legataryusze Kiernożyckich należne do massy poczynili stosunki, a nawet sam Ur. Franciszek Kiernożycki w rzeczy samej ewiktor i zastępca Massy, przypomniawszy na własne kwietacye zakłócił Massę izłożył rozprawę w Sądzie Komisyi, gdzie r. 1821 czerwca 23 zapadł wyrok z uznania sądowego, nakazujący adcytacyą obżłgo Hr. Szymanowskiego i Xdza Haliburtona, gdy Xdz Haliburton nie żyje, a sukcesorowie z imion i zamieszkania swego prokuratorowi wiadomi nie są; przeto jacykolwiek są, wzywają się przez awizacyą w Gazetach krajowych i zagranicznych, a obżł. Hr. Szymanowski przez pozew oczywisto wręce podany, ażeby się w terminie prawnym do Sądu Komisyi na interessa Radziwiłowskie od Rządu ustanowionego w mieście Wilnie agitującego się stawili, i co do summy rzeczoney Kiernożyckich objaśnienie i dowody jakieby się u obżł. należę mogły, ku rozprawie z Ur. Fran. Kiernożyckim i legataryuszami, mieniącemi się za nieuspokojonych dostarczyli, pozywa oraz o odpowiedź i ewinkowanie Massy funduszów i interesów Xezki Stefani Radziwiłówny, niemniej o to wszystko, co przez sprawę na rzecz Massy potrzebnem być się okaże. *Salva melioratione* tej załoby.

R. 1822. 7bra 28. świadczę, iż kopią tego pozwu z instancyi JW. Michała Zaleskiego jeneralnego prokuratora Massy Radziwiłowskiej, po sukcesorów Tomasza Haliburtona Administratora Dyecezyi Łuckiej proboszcza Bialskiego, przed Sąd Komisyi wyniesionego, dla niewiadomości zamieszkania ich, do drzwi sądowych teyże Komisyi Radziwiłowskiej przybiłem. Felix Cebulski woźny Komisyi Radziwiłow. Roku 1822 mca 7bra 28 dnia przed Aktami Komisyi na urządzenie interesów Xiążąt Radziwiłow od Rządu ustanowionej, stawając JPan woźny Cebulski wyżej,

własnoręcznie podpisany, takowy pozew zleżał. Świadcze Aktowy Regent Sądu Kommis. Radziwiłłow. Józef Doboszyński. Wolno drukować J. E. Lachnicki członek Kom. Radziwił.

Obwieszczenia.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się: iż na skutek Ukazu Rządzącego Senatu, naznaczony na publiczną sprzedaż majątek nieruchomy, Oleszyski zwany, w gubernii wileńskiej w powiecie trockim położony, należący do obywatela Szambelana byłego Dworu Polskiego Jana Pęczkowskiego, na zaspokojenie długu 7000 czerwonych złotych, prócz procentów Majorowi wojsk austriackich Janowi Zgierskiemu należącego; w którym to majątku znajduje się włościańskich gruntowych dymów 13, arendownych 2, ogrodników 3, i karczemnych 3, dusz włościańskich podług rewizji płci męskiej 44, z tych dwie ubyły, żeńskich 36, nowonarodzonych płci męskiej 23, żeńskiej 12; wolnych w skazkach tego majątku zapisanych męskich 8, żeńskich 7. Ziemi ornej i sianozęci 41 włók 27 morgów 274 prętów 98 pręcików czyli 838 dziesięcin; lasów zaś sosnowego, dębowego, jodłowego, lipowego, za oddzieleniem na potrzebę dworną i włościan 107½ dziesięcin. pozostaje 68 włók, 7 morgów, 19 prętów i 60 pręcików, i rocznego dochodu ze wszystkich artykułów wyrachowano 1740 rubli 50 kop. srebrem, a zbiór dziesięcioletni dochodu 18,129 rubli 7½ kop. srebrem, osobno zaś pomienione lasy od miejscowej potrzeby zostające oszacowane 15,353 rubli 46 kop. także srebrem: A zaiym życzący kupić ten majątek zechcą przybywać do tego Rządu na terminy: pierwszy 6 oktobra, drugi 15 nowembra, a trzeci ostateczny we trzy miesiące od pierwszego wydrukowania niniejszego obwieszczenia w Sankt-petersburskich lub moskiewskich gazetach, które później nastąpi w pierwszym dniu sessyynym. Dnia 28 septembra 1822 roku. Assesor Nowicki. Sekretarz Wierzbicki. Gubernialny Sekretarz Leonowicz.

Wezwanie suksesorów.

1. Roku 1822 miesiąca septembra 29 dnia. Niżej podpisany podaje do wiadomości następane wezwanie, iż zeszyły z tego świata ś. p. Benedykt Krzycki Kapitan wojsk Polskich brat mój rodzony, nie czynił testamentowej dyspozycji, zostawił mnie jako rodzonemu bratu i synowcom swoim w sukcesyi Dom za Ostrą Bramą pod N. 1260 położenie mający, na jakowym domie znajduje się dług przez zesłego Kapitana Krzyckiego opartego górną 40,000 złotych polskich, od jakowej summy z intrat domu procenta w części opłacane były, poustalym zaś życiu Kapitana uwiadomiłem przez pocztę listem WW. Kazimierza, Alexandra i Michała Krzyckich w Lubelskim w Królestwie Polskim mieszkających, lecz na trzynasto razy pisma moje żaden do Wilna niezieżdża, ani też odezwy nie czynią, ztąd wnosić można, iż nie zostają w życiu, a ponieważ takowy dom do ruiny ostatniey doprowadzony został, intrata coraz się umniejsza, a interessa z nieopłacanych procentów, z racyi niewystarczenia intraty z domu powiększają się, umyśliłem zatem ninieysztm wezwaniem tak w guberniach tutejszych, jako też w Królestwie Polskim przez Kuryera Litewskiego i Korrespondenta Warszawskiego donieść WW. Krzyckim, ażeby który z plenipotencyą prawną dla

ukończenia interessow jak nayrychley do Miasta Wilna zjechał, w razie zaś przeciwnym że dom za Ostrą Bramą położony, podydzie na satysfakcyą pretensyow kredytorskich, i że ony acz za małą cenę wyprzedać wypadnie, ninieyszym ogłaszam.

Kazimierz Krzycki Poruc. wojsk Polik.

Roku 1822 mca 7bra 29 dnia. Wolno jest umieścić w Gazecie Kuryera Litew. poświadcza, Ziem. Wileń. Pisarz Józef Olszański.

P o z e w.

2. ALEXANDER Pierwszy z Bożey Łaski Imperator Samowładnący Całą Rostyą etc. etc. etc.

UUr. Leonildzie z Rókindów Stolnikowej Horodelskiej matce, Jakóbowi i Franciszkowi Stolnikowiczom Horodelskim synom, Cybulskim Sukcessorom z. Woyciecha Cybulskiego Stolnika Horodelskiego, jako winnym do odpowiedzi dla massy pozostałych funduszow po z. ś. p. Alexandrze Wazgirdzie Chorążym Mereckim z powodu dzierżenia majątności Alexandryi, Kajetanowi i Apolonii z Porzeckich Jesmanom b. Pisarzom Ziemskim Dziśnien., Bogusławowi i Danielowi Oziewiczom Sukcessorom z. Tadeusza Oziewicza, Józefowi i Alexandrze z Suszyńskich Walickim Regentom, Katarzynie z Suszyńskich Oleszkiewiczowej, Franciszkowi Mienickiemu b. Sędziemu Gran. Ptu Dziśnien., Sukcessorom z. Jaruszewicza, Alojzie Krukowskiej Regentowej, XX. Dominikanom Wileń., XX. Karmelitom Wileń. przy W. W. S. S., Pannom Wizytkom Wileń., Juliannie z Czechowiczow matce, Wilhelmowi i Kajetanowi synom, Augustynie córce Chaleckim Sędziom Gran. Ptu Zawilayskiego w dokładzie Opiekunów, Sukcessorom Bukara, Józefowi Kiewliczowi b. Assesorowi Sądow Gł. Wileń. 1go Depar., Anieli primo voto Kamieńskiej, a dziś von Szmitten, Stanisławowi Jacuńskiemu niewłaściwie dzierżącemu solwark Kuderzyski w ptcie Troc. leżący, należny dziedzictwem do z. Ch. Wazgirda za obcy dług i jako nastalemu possesorowi po zakroczoney już remissie na Ezdywizyą funduszow Ch. Wazgirda, Józefowi Kobylińskiemu Sędziemu Gran. Nowogrodz. Gubernii Grodzień. z powodu przenabycia emphyteutyku Starostwa Mereckiego umówionych corocznych doplatek i kilkunastoletniego przearendowania w témże Starostwie ziemi, placow, traktyerow dziedzicznych, oraz arbitralne zajęcie dziedzicznego jeziora, Janowi Paniewskiemu Strabczemu Wileń. dzierżącemu dworek z placami w mieście Wilnie pod Węgrami należny do z. Ch. Wazgirda, Giecewiczom Possesorom majątności Wazgirdan w ptcie Troc. leżący, tudzież wszystkim dalszym gdzie tylko są i znajdując się mogą kredytorem i wszelkiego tytułu pretensorom właściwie i niewłaściwie stosującym swe pretensye do funduszow pozostałych po z. ś. p. Alexandrze Wazgirdzie Ch. Mereckim, z zajęciem dalszych wszystkich suksesorow z. ś. p. Alexandra Wazgirda Chor. Mereckiego dla wspólnego działania Pozew edyktałny przed Sąd Taxatorsko-Ezdywizorski w dobrach Alexandrya zwanych w ptcie Dziśnien. położonych, a należnych Dziedzictwem do z. ś. p. Chor. Wazgirda skutkiem remissy uprzednio w Ziemstwie Dziśnien. roku 1817 februaryi 22 dnia zakroczoney i w skutek dekretu Sądu Gł. Miń. 2go Depar. r. 1820 marca 5 dnia zapadłego zatwierdzającego remissę Ziemską Dziśnien. odbywający się: z instancji Ur. Józefa Wazgirda Stolnika Wojew. Troc

Kawalera orderu ś. Stanisława 1go stopnia, jako suksessora z. ś. p. *Alexandra Wazgirda Chor. Merce.* przy odwołaniu się do zakroczonych remiss, zapadłych wyroków, zaszytych rezolucyów, wynaszanych pozwów, robionych oświadczeń, podawanych prośb, i do wszelkich a wszelkich dowodów ze strony dziś suksessora po z. ś. p. *Chor. Wazgirdzie* cały stan interessu po z. *Chor. Wazgirdzie* wyjaśniających, wynosi się szczególnie o to: iż jakkolwiek różne klęski lat przeszłych zachwiały interessa różnych najzamożniejszych familiów; te jednak niebyłyby zdolnemi wstrząsnąć pomyślnością losu z. ś. p. *Chor. Wazgirda*, gdyby niezbyt uczynna jego ufność pokładana w niektórych osobach, a przez nich źle nadużyta i gdyby nieskłonne serce do pomocy drugim z własną szkodą, niedoprowadziły do upadku pomyślność własnego jego mienia. Albowiem osiągnąwszy w spadku po oycu swym z działu między 5ciu braćmi majątność dziedziczną *Alexandryi* zwaną w ptcie *Dziśnięć*. leżącą złożoną ze sta chat górą rolnika zamożnego i kilkakroć sto tysięcy zł. pol. w summie gotowizną na swą schedę przypadłą, mógł przystoynie opędzać potrzeby swego życia i był w zdolności nawet innym czynienia dobra, lecz dwie nieszczęśliwe epoki przyłożyły się do upadku jego losu i zachwiania interessów, pierwsza: chęć pomocy i dzwignienia interessów, z zawilości swej sobie zgola nieznanych brata swego cioteczno-rodzonnego z. *Wincentego Hlebickego Józefowicza Starosty Merce.* w którego interessa nie tylko wszystkie swe kapitały potopił bez najmniejszego onych dotąd odzyskania; lecz nadto jeszcze przez przyjęcie na się znaczney liczby kredytorów *Józefowiczowskich* i przemianę z nimi papierów, wielką liczbę dla się kredytorów przymnożył. Druga zaś epoka dobóycza, sroższa od pierwszej, która cały plon nieszczęść na pomyślność interessów z. *Chor. Wazgirda* zlała, i zadając ostateczny cios do grobu też interessa wtrąciła; było wypuszczenie w 6cioletnią arendowną posesyą majątności *Alexandryi* z. *Woyciechowi Cybulskiemu Stolnikowi Horodelskiemu*, który to z. *Stolnik Cybulski* poznawszy łagodny, powolny i dobrotliwy charakter serca z. ś. p. *Chor. Wazgirda*, iż na onym wszystko wymodz można; zrobił postanowienie z onego korzystać, przynosząc zgubę z. *Chor. Wazgirda* interessom, a na ich ruinie pomyślność swego losu budując, albowiem kilka tylko tysięcy czer. zł. na rzecz 6cioletniej arendy majątności *Alexandryi* dał z. *Chor. Wazgirdowi*, a później bezpłatnie 9 lat ów majątek dzierżąc, użytki nie podane sobie zbierał, lasy wyciął, włość niegdyś zamożną przez niestłychany ucisk i zdzierstwo do szczytu zubożył i rozpędził, budowy poruynował, sianożęcie przez rozdziery w nieużyte dyrwany zamienił, bydło fundowe roztrwonil; i tym porządkiem majątek niegdyś głośny z obfitości, świetny z budowy i dobroci pozycyi swej, oraz cenny z bogactw rolnika i od natury we wszystkie artykuły wzbożacony do szczytu prawie zniszczył i niemal w pustynią zamienił, nadto jeszcze korzystając z powolności serca z. *Chor. Wazgirda*, różne od niego acz nieforemne z wyraźnym podstępem nieślusznie inskrypcye powyjednywał, tudzież po kilkakroć swe urojone a w naturze niebyłe dublując i za one sam sobie na majątku przez się dzierżanym podając pozwy, mimo wiedzy z. ś. p. *Chor. Wazgirda* różne na nim pootrzymywał

niestanne konwikcye: oraz zniosłszy się z niektórymi z. *Chor. Wazgirda* pretensorami, pobudził ich do podobneyże czynności, którzy podmówieni przez z. *Cybulskiego* i stosownie mając się do onego planów, pokładali na majątności *Alexandryi*, dzierżanej przez z. *Cybulskiego* pozwy: i podobnie bez wiedzy z. *Chor. Wazgirda*, jedni otrzymali na nim niestanne konwikcye; drudzy zaś otrzymali niby oczewiste ale zmówne wyroki za stannością z. *Cybulskiego* w stopniu niby z. *Chor. Wazgirda*, lub też za stannością osob użytych przez zeszł. *Cybulskiego* w stopniu niby z. *Chor. Wazgirda*, o których jednak z. *Chor. Wazgird* odlegle mieszkając w drugiej Gubernii najmniey niewiedział, i te późniey zmówne wyroki z. *Cybulski* doprowadzając do exekucyi, jednych na drugich tradycye w majątności *Alexandryi* powprowadzał, od nich zaś posesyę pod różnym tytułem przejmował: inwentarz arendowny majątności *Alexandryi* sobie od dziedzica dany, w wielu bardzo ważnych punktach przeautoryzował, a siebie z posesora arendownego niewłaściwie zastawnikiem przeimianował, i takim porządkiem z. *Cybulski* doprowadzając do skutku zgubne swe plany, chcąc by nigdy dziedzic niepowrócił do swego majątku, do tego stopnia zamatuil interessa z. ś. p. *Chor. Wazgirda*; iż ten widząc sobie wydartym majątek i nie nadydując sposobu do onego prędkiego powrotu: nadto gdy wielu osobom pozawierzał blankieta przez się podpisane, i nie wiedząc jak one zostały użytymi; musiał się w końcu jąc ostatecznego środka, robiąc oświadczenie na tążę i exdywizyą swego funduszu, i starając się na ten przedmiot o remissę, która gdy zakroczyła i skutkiem oney gdy dziś w majątności *Alexandryi* Sąd taxatorsko-exdywizorski exystuje, przed ony żalujący dellator pozywając prosi nadewszystko: wszystkich kredytorów i pretensorów przychodzących i mających przyysć przed Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, którzy się okażą żródlowie bydź nastalymi *Józefowiczowskimi*, a przez przemianę tylko papierów, czyli obligów kredytorami *Chor. Wazgirda* przeimanowanymi, tych wszystkich z realnemi kredytorami *Józefowiczowskimi* na fundusz po *Józefowiczowski* odesłania, wszelkich obligów, kart, inskrypcyów i różnego tytułu tranzakcyów przez kogokolwiek bądź przynaszanych, nieokazujących na sobie prawney ustawami i najwyższemi Ukazami przepisanej mocy, ważności i formalności mimo zaszytych nawet za nimi, czy to niestannych bez wiedzy aktora, czy to zmównych na jego krzywdę wyroków nieprzyjęcia, pokassowania i znikczemnienia, i tym celem przed ostatecznym dekretem; jaki ma zapasć w Sądzie exdywizorskim, w mające się przez strony złożyć dowody wysyrzenia i o onych z opiniowania, na obzał. *Cybulskich* z powodu dzierżenia majątności *Alexandryi*, z porobionych w niej nadużyćciów, zniszczeń i zbieranych użytków niepodanych, jaka się summa wykaże z aktów kalkulacyi i werefikacy zasądzenia, do massy pozostałych funduszów po z. *Chor. Wazgirdzie* dołączenia, i na satysfakcyą niekwestyonowanych kredytorów przeznaczenia. Oraz na Ur. *Kobylińskim* Sędzim z powodu przejęcia Starostwa *Merce. Emphiteutyku* jakie się wykażą ze świadectw osob obecnych umowie i wykonać się powinney przez obzałgo *Kobylińskiego* przysięgi należne dla massy dopłatkowej summy: tudzież jaka się okaże summa z pobieranych użytków z ziemi

dziedzicznej, z placów, traktierów, domów i jezior, toż dziedzicznie do z. Chor. Wazgirda należnych w starostwie i przy starostwie mereckim znajdujących się: te wszystkie na obżałowanym Sędzim Kobylińskim zasądzenia i do masy ogólnych funduszu po z. Chor. Wazgirdzie pozostałych dołączenia, z odebraniem i dołączeniem w naturze tychże samych grantów, placów, traktierów i domowstw, i zobowiązania obżałowanego Kobylińskiego do zakomportowania pod juramentem wziętego rewersu od z. s. p. Chor. Wazgirda w zapłaceniu 50 rub. sr. na rzecz umówionych corocznych summ dopłatkowych, podobnie na obżał. Jacuńskim jaka się okaże suma z intrat folwarku Kuderyszek, te wszystkie na nim zasądzenia i do masy pozostałych funduszu po z. Chor. Wazgirdzie wespół z samym folwarkiem Kuderyszki zwanym dołączenia, i na wszystkich tych którykolwiek tylko okaza się drzerżącemi, lub że trzymali fundusza z. Chor. Wazgirda, gdy się z aktów lub świadectw pisma wyświelti, jakie zbierali użytki, te wszystkie na ich własnych funduszach dla masy pozostałych funduszu po z. Chor. Wazgirdzie zasądzenia i dołączenia, folwarku Kuderyszek w ptcie Troc. leżącego, ziemi dziedzicznej między poletkami Starostwa Merec. leżącej, oraz placów, domów, traktierów, takż dziedzicznych w mieście Mereczu będących jako też dworku w mieście Wilnie pod Węgrami z placami, pod ogólną administracją Sądu Exdywizorskiego wzięcia i do ogólnej masy funduszu dołączenia, i nieprzychodzących kredytorów i pretensorów do Sądu Exdyw. wiecznej amissyi i upadkowi ogłoszenia, między kredytorów niekwestyonowanych z. Chor. Wazgirda, lub którzy przez wyrok Sądu Exdyw. zrealizowanymi, uznani słusznymi i upoważnionymi zostaną, między tych fundusz z. Chor. Wazgirda proporcjonalnie nieporządkiem tazy doczesnej, lecz wiecznej stosunkowie ich należnościow na piąty procent odpowiednie dobroci gruntów do dogodności naturalnej pozycyi miejsca, oraz stosunkowie do wysokocennej wyprzedaży miejscowej produktów, z przyzwolitym ocenieniem lasów, budowlów, wstępu do jezior, użytku wygod transportnej rzeki i połowu z niey ryb, wydzielenia, a jaki się pozostanie od działu fundusz, ony prawnym sukcesorom oddania, do dowodu i odwołu żalcego deltora bliższym uznania, i tego wszystkiego sądzenia co czasu rozprawy dowiedzionym będzie; z wolnym poprawieniem się na żalobie, lub nowej wyniesienia.

Roku 1822 mca augusta 28 dnia. Wożny niżej podpisany świadczę: iż tę kopią edyktalnego Pozwu zgodną z autentykiem wynoszącego się przed Sąd Exdywizorski w dobrach Alexandrya zwanych w ptcie Dziśnieńskim leżących dziedzictwem do z. JW. Chor. Wazgirda należnych agitujący się w sprawie JW. JP. Józefa Wazgirda Stolnika Wojew. Troc. i Kawalera orderu s. Stanisława 1go stopnia, JWW. i WW. Leonildzie z Rakintow matce, Jakóbowi i Franciszkowi synom Cybulskim Stolnikowej i Stolnikowiczom Horodelkim, Kajetanowi i Apolonii z Borzeckich Jeśmanom b. Pisarzom Ziem. Dziśnieńskim, Bogusławowi i Danielowi Oziewiczom, Józefowi i Aleksandrze z Szuszyńskich Walickim Regentom, Katarzynie z Szuszyńskich Oleszkiewiczowej, Franciszkowi Micnickiemu b. Sędz. Gran. Dziśnień. sukcesorom z. Jaruszewicza, Aloizie Krukowskiej Regen., XX. Dominikanom Wilen, XX. Karmalitom Wileń przy WW. SS., Pannom Wizytom Wileń., Juliannie z Czechowiczow matce, Wilhelmowi i Kajetanowi synom, Augu-

stynie córce Chaleckim Sędz. Gran. Zawileyskim w dokładzie opiekunów, sukcesorom Bunara, Józefowi Kiewliczowi b. Asessorowi Sądow Głównych Wileń. a Depar., Anieli primo voto Kamińskiej a dziś von Szmiten., Stanisławowi Jacuńskiemu, Józefowi Kobylińskiemu Sędziemu Granicznemu Nowogrodz., Janowi Paniewskiemu Strabczemu Wileń i wszystkim dalszym kredytorom i pretensorom z. Chor. Wazgirda z zajęciem współsukcesorów z. Ch. Wazgirda dla wspólnego działania, podpisałem, z przyjęciem obowiązku przestania oney kopii dla umieszczenia do gazety Kur. Lit. z zawiadomieniem o czasie rozprawy przed Sądem Exdywizorskim agitującym się w dobrach Alexandrya zwanych, w powiecie Dziśnieńskim położonych a dziedzictwem do z. Chor. Wazgirda należnych. Datt jak wyżej. Ambroży Wilczyński Wożny powiatu Dziśnieńskiego.

Roku 1822 mca augusta 28 dnia poświadczam: iż po zeznaniu w dniu dzisiejszym przez Wożnego JP. Ambrożego Wilczyńskiego autentycznego pozwu, że takowa kopia na żądanie JW. Stolnika Wazgirda może się oddać do gazety Kur. Lit. dla awizacyi kredytorów i pretensorów do dóbr zezłego Alexandra Wazgirda Chorążego Mereckiego i w tém dla wierności niniejszą kopiją podpisuję. Ignacy Szaryn, Pod-sędek Ziem. ptu Dziśnieńskiego.

Cena produktów na rynkach wileńskich.		Dni Targowe			
		Wrzesień			
		Piątek			
		dnia 29			
		sre-	asy-		
		brem	gnat.		
		rubl.	kop.	rubl.	kop.
Beczka litewska mająca garcy litewskich 144.	Zyta suchego	—	—	—	—
	— surowego	9	—	56	—
	Pszonicy ozimey	12	—	48	—
	— jarey	—	—	—	—
	Jęczmienia	6	50	26	—
	Owsa	4	—	16	—
	Gryki	—	—	—	—
	Grochu	—	—	—	—
	Bobu	—	—	—	—
	Siemienia lnianego	—	—	—	—
	— konopnego	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych	13	5	52	20
	— owsianych	18	50	74	—
	— gryczanych	37	98	151	92
Pud Rosyjski.	Łoju wołowego surowego	2	—	8	—
	— — — topionego	4	—	16	—
	Miodu przasn. z woskiem	3	55	14	20
	Wosku topionego niebielon.	21	25	85	—
	Świec woskowych białych	25	—	100	—
	— — — — żółtych	21	25	85	—
	— łojowych przywożnych	4	80	19	20
	— — — — tu robionych	4	80	19	20
	Włókna towarne go lnu	—	—	—	—
	— — — — pieńki	—	—	—	—
	Siana murożnego	—	15	—	60
	— błotnego	—	10	—	40
	Faska masła 6 garcowa	4	—	16	—
	Soli kuchen becz. gar. lit. 48	7	50	30	—
Odz 4 wreszcie do 1 października	Piwa krajow. becz. 40 garc.	3	30	13	20
	— dubeltowego	6	60	26	40
	Ptastwa po parze indyków	—	—	—	—
	— — — — kur	—	—	—	—
	— — — — gęsi	—	60	2	40
	— — — — kaczek	—	—	—	—
	Chleba razowego funt 1	—	1½	—	6
	— — — — pytlowego przedn.	—	4	—	16
	Mięsa funt 1	—	5	—	12
	Wódki garniec 1	—	64	2	56

Wilno dnia 2 Października 1822 Roku v. 3.

U w i a d o m i e n i e.

2 Pocztamt Litewski niniejszem uwiadamia, że w skutek rozrządzenia następnego, za potwierdzeniem Głównego Naczelnika Departamentu Pocztowego JO. Xięcia Imci Galicya, poczty odprawiane stąd do St. Petersburga oraz do innych miejsc na tym trakcie położonych, równie przez Kowno do Warszawy i przez Jurborg do Pruss i innych zagranicznych krajów, które dotąd odchodziły w Poniedziałki, od 1go następującego października zaczną odchodzić w Niedziele i tegoż dnia korespondencye prosta i pieniężna przyjmować się będą od 8mej do 12tej godziny zrana, expedyowanie zaś drugiej w tygodniu poczty do St. Petersburga oraz innych miast wyżej rzeczonych, niemniej wszystkich inszych poczt, tudzież przyjmowanie korespondencyi na też poczty, pozostawia się w też dni jak dawniej i na uprzednich prawidłach aż do nowego postanowienia, które o nich nastąpić może.

Sekretarz Andrzej Hryń.

O s t r z e ż e n i e.

3. W Skutek oświadczenia w r. 1822 augusta 2 dnia w akach Grodu Wołkowyskiego zapisanego, a idącego 1822 r. 7bra 22 na Sądzie Ziemskim Ptu Wileńskiego aktykowanego, komu o tym wieść należy uwiadomiam się, iżby obliwu przez W. Michała Zafatego na imię zeszyły Antoniny Nowosielskiej z terminem opłaty 1,500 rubli w r. 1821 marca 8 dnia de nullo dato et accepto wydanego, wzajemnymi rachunkami umorzonego, i pod processem będącego, nikt nienabywał, i o takowy obliw w żadne układy niewchodził. Datt 1822 r. septembra 18 dnia, jako uproszony w imieniu Aktora podpisuje. Wincenty Nowicki Regent i Adwokat Sabseł. Wileński.

Roku 1822 mca 7bra 22 dnia, wolno umieścić w Kurjerze Gazet Wileń. takowe ostrzeżenie, poświadczają, Ziemski Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

Cebulki holenderskie.

3. Do ogrodu P. Strumilly przyszedł transport holenderskich kwiatowych cebulek, ze składu P. Karola Wagnera w Rydze, które przedają się podług ceny zwyczajnej np. Jacynty białe, czerwone, niebieskie, żółte, podług osobnego nazwania sztuka po kop. 30. Narcyzy pełne żółte kop. 10 i t. d.

P o d r a d.

3 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. W skutek odniesienia się Ministeryum wojennego kommissoryatskiego kommissionierstwa w Warzawie będącego, ogłasza się, aby życzący wziąć na siebie dostawę na potrzeby Warszawskiego wojenno rossyjskiego szpitala od 14 nowembra t. r., do 14 nowembra następnego, 1823 r. do jedzenia i picia zapasów z dalszemi materiałami, raczyli jawić się do tego Kommissionierstwa na oznaczone terminy na targi teraźniejszego roku oktobra 24, 26, 28 i przetargi nowembra 1, 3, 5 i 7. z prawnemi kaucyami na sumę 55,359 zł. 26½ groszy, gdzie i kondycye, na jakich targi mają się odbywać, będą objawione. Septembra 23 dnia 1822 roku. Sekretarz Antoni Wierzbicki. Naczelnik Stołu Kowalenok.

3. Mieszkanie górne i dolne od S. Michała idącego roku rocznie lub półrocznie jest do najęcia w domu W. Brandta Porucznika w mieście Wilnie przy ulicy do S. Michała prowadzącej pod Nrem 121, życzący zająć pomienione mieszkanie, zechcą zgłosić się do urządzającego tym domem Star. Uryasza tamże na dole mieszkającego.

C e n a n a s i o n.

W Magazynie Józefa Kopscha w Wilnie są do sprzedania następujące świeżo sprowadzone holenderskie Cebulki, w jak najlepszych gatunkach ze składu Karola Wagnera w Rydze.

Amarillis formosissima	sztuka kop. sreb.	30
Anemony w najpiękniejszych kolorach.		7½
Crocus biały		
— fioletowy		
— niebieski wielki		
— — jesienny		
— perłowy		4
— pstrokato-biały		
— — żółty		
— żółty wielki		
— — szafranowy	jesienny	
— różny		2½
Fritularia w różnych kolorach		7½
Gladiolis różne		10
Jacynty pełne i pojedyncze, czerwone, białe, żółte i niebieskie, każde podług osobnego nazwania		45
— muscar major.		25
— — minor.		20
Iris anglica.		7½
— hispanica		7½
Lilia biała pojedyncza		25
— pełna		50
— tigrinum		50
— calcedonicum		50
— turban, Martagon.		25
Narcyze Incomparable.		7½
— Orange Phoenix		10
— Van Sion		7½
Ranunkuły tureckie pełne w najpiękniejszych kolorach		7½
Tacety Belle Ligeoise.		20
— Grand primo		20
— Soleil d'or, bardzo ranne.		20
Tulipany wybrane w różnych kolorach pojedyncze		8
— — — pełne		15
— monstrozy		15
Żonkile pachnące pojedyncze		10
— — — pełne		25
— wielkie bardzo ranne		7½

Kto by życzył mieć oprócz wymienionych inne jakiegokolwiek gatunki Cebulek, nasion, drzew lub krzewów w najlepszych gatunkach, może mieć one dostarczone w jak najkrótszym przeciągu czasu, podług cen w osobnych katalogach wyrażonych.

Tamże można dostać szkła do pędzenia jacyntów, sztuka po 40 kop.

JPan J. H. Zigra w Rydze, ma zaszczyt uwiadomić amatorów ogrodnictwa, iż już się zaczęła pora do przysyłania drzew owocowych i innych, przy czym poleca siebie najlepszymi gatunkami wszelkich drzew i krzewów za pomierną cenę.

5 Wypis z Xiąg Ziemskich Powiatu Telszowskiego.

Roku 1822 miesiąca septembra 4 dnia. Przed Aktami JEGO CESARSKIEY MOSCI Ziemskiemu Powiatu Telsz. stawając osobiście WWJP. Michał

i Teresa z Ważyńskich Janowiczowie Sędziowie Graniczni Powiatu Telsz. Wincenty i Beata z Ważyńskich Pieczkowsky Rotmistrzowie Województwa Mściławskiego proces do Akt podali, którego wyrazy następujące: 1822 septembra 2 dnia proces imieniem WW. Michała względnie starszeństwa małżeńskiego, zaś Teresy z Ważyńskich aktorki in-teressu Janowiczow Sędziów Granicznych Ptu Telsz. Wincentego pro tutela mariti, a Beaty z Ważyńskich aktorki sprawy Pieczkowskich Rotmistrzów Ptu Mściławskiego, z całym pożaleniem się na W. Antoniego Skarbka Ważyńskiego Ciwunowicza Retowskiego, nielaskawego dla rodzonych siostr brata, z konieczności czyni się okoliczności, a w rzeczy takiej sławnej pamięci Feliks Skarbkę Ważyńskiego Ciwun Retowski, Tyrkszałewski i Pożyżemski Starosta, orderu s. Stanisława kawaler, dziedziczył znaczną majątność Holdów z miasteczkiem i wioskami w Gubernii Litewsko Grodzieńskiej w powiecie Lidzkim, dobra Pobalwiony przez się przykupiłami pomnożone i osobny towarney puszczy sto kilkadziesiąt zajmujący obręb Biluniszki w powiecie Szawelskim, oraz prawem enfiteutycznym posiadował obszerne starostwo Tyrkszałe w powiecie Telszewskim w Gubernii Litewsko Wileńskiej, w tych trzech domach starożytnych to jest: w Holdowie, Pobalwionach, Tyrkszałach, miał ogromne ruchomości, miedzi, cyny, srebro, kłajnotow, stada koni, bydła i wszelkiego rodzaju żywiol, i nie mało składow zbożowych, kiedy Ciwuna Ważyńskiego abliżona sędziwość a rząd ubył siły, i inne okoliczności do zarządzania ekonomiki zrodziły trudność, i przeszkodę, zaś żona jego Lucya Franciszka Ważyńska Ciwunowa w obiekcie ekonomicznym celowała, heroicznych skłonności dla potomstwa swojego (w którym światu wydał, Antoniego syna, Eufrozynę w Zamczysku Pilsudzkę, Teresę Janowiczową i Beatę Pieczkowską córki) oycie Ciwun Ważyński dokumentem zręcznym 1802 decembra 13 dnia pisany, a 1808 roku styczni 30 w Grodzie Telszewskim aktywowany, ogólny to jest pismiętny i ze wszelkiego rzędu pochodzący intraty, Starostwa Tyrkszałe przy drobnym dla się wyjątku zrzekł się na żonę; takowej cessyi, jak równie i wzajemnie w tymże szczególe przez Ciwunową Ważyńską mężowi wydanej assekuracyi, myśli i wyrazy do potrzeby informują: że przychód jeneralny Starostwa Tyrkszał powyższym pismem od ciwuna Ważyńskiego seperowany, miał jedyne przeznaczenie na oswobodzenie dóbr Holdowa i Pobalwian ze wszystkich ciężarów aż do stopnia, gdyby wolne i swobodne dostały się potomstwu Ciwuna Ważyńskiego: jakoż na twierdzący tego pisma, nietylko starostwa Tyrkszał, ale Pobalwian i Holdowa rządy i intraty do śmierci nie tylko mają ale i samey w ręku Ciwunowej, wspólnie i z syna Antoniego zostawały, po śmierci Ciwuna Ważyńskiego w Holdowie, Pobalwionach i Tyrkszałach pozostały znaczne stada koni, liczne obory rozmaitego bydła, wszelkich żywiol i pastwa podostatkiem, wielka i bogata starożytnego domu ruchomość, usiane kłajnoty, składy siana, i zapasy zbożowe, co wszystko jak równie i posiadłości ziemne, w proporcji prawem Litewskim okazanej, składają własność żalących się Janowiczowej Sędziowej i Pieczkowskiej Rotmistrzowej, a że onych dola, ile gdy i po śmierci oycy, potąd z puścizny oyczystey nieużytkują, a cała intrata koło jednego Ciwunowicza obraca się, swobodną nosi postać cytowane pouczają dokumenta, oprócz tego spadek po Eufrozynie z Ważyńskich Pilsudskiej bezpotomnie zeszłej, prosto jedynie do rodzonych siostr Janowiczowej i Pieczkowskiej, przysłuchuje, i wiecie innych spadkow do domu Ważyńskich wszelkich na użytek dziedzica to jest Antoniego Ważyńskiego obroconych, sched proporcjonalnych dellatorki posiadają prawo własności i upominku. do czego zgodnie przystając i matka Antoniego Ważyńskiego Ciwunowicza oraz protestujących się Janowiczowej i Pieczkowskiej testamentem 1820 marca 10 d. czynionym, a 1822 julii 18 dnia przed aktami Ziem. Telszewskimi oblatowanym, tylko ze swojej macie-

rzystey doli, dla córek w pieniądzech po trzydziście tysięcy zł. pol. przeznaczyła, a ogólną ruchomość po Ciwunie Ważyńskim w trzech domach pozostałą, tudzież ziemne majątki i spadkami przybyłe fundusze, jako dla siebie obcą własność niedysponowała, i cały stosunek protestujących się oyczysty i spadkowy istnieje dopiero w stopniu prawa natury, jakie po śmierci Ciwuna Ważyńskiego znaydziono archiwum, o tem aż potąd nikt protestującym się nie objaśnił, to wazakże pewno, że wszystko było i jest w ręku Ciwunowicza Ważyńskiego, bardziey po śmierci matki, Ciwunowej Ważyńskiej z powszechnym smutkiem familii w roku niniejszym julii 17 dnia trafionej, sam jeden Ciwunowicz zabrał, wszystkie papiery i potąd cały stan pozostałości oyczysty i macierzystey oraz spadkowych szczegółów względnie protestujących się w tajemnicy przy własnej tylko wiadomości utrzymuje, dopominali się protestujący się macierzystey doli przez testament sobie zapisanej, i ogólnego osobnego z oyczystości i z pozostałych spadkow wynagrodzenia, lecz Ciwunowicz Ważyński do żadney familiynym układem nieprzystępuje propozycji, i uszy w swoim znaczeniu stosunki familijne prawemu rozbirowi poświęca, takowy zamiar między bracią, ile publiczności żadnego nie czyni przykładu, tyle martwi protestujących się, że z przyczyny nielaskawego brata, postanowienie rodziców swoich muszą prawem do ekzekucji doprowadzać, i szukać sway oyczystey i macierzystey własności, nakładem przyporzonym, w ten czas gdy ogólnych majątkow intrata tylko jednego ubogacza Ciwunowicza Ważyńskiego, którego nie tylko że pobiera intraty, one na własne interesa szafuje, nadto ziemię rozprzedaje, przesłania i ogólnie zmniejszyć fundusz ku krzywdzie siostr swoich postanowił i odkażał się. Z ostateczney prawie wynika potrzeba, o doli macierzystą wedle testamentu, i o proporcjonalną część ziemnych majątności swobodnych oyczystych, o ruchomość oyczystą, nakoniec o fundusze spadkowe, o to poosobnie wedle ustaw krajowych prawem czynić, determinacją jakową i pobudki do onay Publiczności, żeby nikt zawiedzionym być nie mógł ogłaszając na W. Antoniego Skarbka Ważyńskiego Ciwunowicza Retowskiego solennie manifestując się. Dat ut supra, u tego processu podpisy tak się wyrażają, Michał Janowicz b. Sędzia Graniczny Ptu Telszewskiego, Teresa z Ważyńskich Janowiczowa Sędziowa Graniczna Ptu Telsz. Wincenty Pieczkowski Rotmistrz Województwa Mściławskiego, Beata z Ważyńskich Pieczkowska Rotmistrzowa. Po czém dopisek własnoręczny Przystąpiła z podpisem jegoż tak się wyraża. Takowy process może być w gazecie Kuryera Lit. zamieszczony, Przystąpił Grodz. Telszew. i Członek Komitetu, Jan Weryha. Który to process za podaniem jest do ksiąg Ziem. Ptu Telszewskiego zapisany, a z onych i ten wypis pod tegoż Urzędu pieczęcią stronie potrzebującej wydany. Zgodno z księgami Ziem. Ptu Telszew. Aktywy przysięgły Regent Ignacy Dowkont.

Roku 1822 mca 7bra 25 dnia takowy process może być do gazety Kur. Lit. umieszczony, poświadczanie czyni, Ziem. Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

Sąd Exdywizorski

2. Sąd Exdywizorski w majątku Widukłach JW. Strażnika Gielguda, z mocy obwieszczenia dnia 23 augusta w roku teraźniejszym wydanego zebrany. Gdy na uprzednich zjazdach jawiących się kredytorow głosow wysłuchał, a jedynie dla odhycia aktow Sądy swoje odwołać był przynuszonem, teraz więc po ułatwieniu onych, nieodmiennie całą sprawę w oczwista namowę ostatnich dni miesiąca septembra wziąć postanowił, ażeby więc wszyscy do Masay JW. Strażnika Gielguda interessowani o tem wiedzieli, przez Gazetę Kuryera Lit. zawiadamia. N. 7. 1822. Roku 7bra 21 dnia.

Aloizy Jankowski Sędzia Ziem. Oszm. Exdywizor.